

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3275/2021
17.11.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић, Драгане Бољевић, Весне Станковић и Гордане Џакула, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Бојана Ђаковић адвокат из ..., против туженог ЈКП „Водовод и канализација“ Панчево, кога заступа Саша Левнајић адвокат из ..., ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 804/21 од 23.06.2021. године, на седници одржаној 17.11.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 804/21 од 23.06.2021. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 804/21 од 23.06.2021. године и пресуда Основног суда у Панчеву П1 23/20 од 25.11.2020. године, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужилци, за период од 20.01.2017. године до 20.01.2020. године, на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора исплати одређене појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, као и да јој накнади трошкове парничног поступка у износу од 58.869,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности до исплате.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка у укупном износу од 89.019,00 динара у року од 8 дана од дана пријема отправка пресуде.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 804/21 од 23.06.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Панчеву П1 23/20 од 25.11.2020. године, којом је обавезан тужени да тужилци, за период од 20.01.2017. године до 20.01.2020. године, на име разлике између исплаћеног и припадајућег износа накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора исплати одређене појединачне месечне износе са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, као и да јој накнади

трошкове парничног поступка у износу од 58.869,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној, применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Имајући у виду различиту судску праксу у истој правној ситуацији изражену у пресудама Врховног касационог суда на које је ревидент указао, Врховни касациони суд је оценио да су у конкретном случају испуњени услови из члана 404. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011...18/2020, у даљем тексту: ЗПП) да се ревизија сматра изузетно дозвољеном, па је ради потребе уједначавања судске праксе донео одлуку као у ставу првом изреке.

Одлучујући о основаности ревизије, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је оценио да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у утуженом периоду била у радном односу код туженог на неодређено време. У спорном периоду послодавац је накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора исплаћивао запосленима у складу са Правилником о зарадама, накнадама зараде, додацима на зараде и друга примања, по којем је накнада трошкова за регрес износила 1.426,23 динара бруто месечно. Износи досуђени тужили представљају разлику накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, обрачунату у вредностима прописаним Посебним колективним уговором за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике и Посебним колективним уговором за јавна и јавно комунална предузећа Града Панчева, и накнаде тих трошкова исплаћених тужили за спорни период. Оба Посебна колективна уговора садрже идентичну одредбу у погледу висине трошкова накнаде регреса за коришћење годишњег одмора. Висина потраживања утврђена је на основу налаза вештака економско финансијске струке.

Код овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су примењујући чланове 118, 246, 256, 257, 258 и 259. Закона о раду, члана 9. став 1. и 2. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, чланова 60. и 66. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној делатности на територији Републике Србије и чланова 80. и 85. Посебног колективног уговора за јавна и јавно комунално предузеће града Панчева, оценили да тужила основано потражује мање исплаћену накнаду трошкова регреса за коришћење годишњег одмора у складу са посебним колективним уговорима, те да се правила из члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата односно зараде и других примања код корисника јавних средстава не односе на накнаду за регрес, па су усвојили тужбен захтев тужиле.

По оцени Врховног касационог суда, основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови на правилно утврђено чињенично стање погрешно применили материјално право.

Одредбом члана 1. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава („Службени гласник РС“, број 116/14 – ступио на снагу 28.10.2014. године) прописано је да се овим законом привремено уређује основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде, за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава, са циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору. У члану 3. став 1. наведеног Закона прописано је да се платом сматра зарада запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује радне односе, односно плате изабраног, именованог и постављеног лица запосленог код корисника јавних средстава утврђена у складу са законом који уређује плату у државним органима, органима локалне власти, организацијама обавезног социјалног осигурања и јавним службама. У члану 4. истог Закона прописано је да су ништаве одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и других сталних примања код субјеката из члана 2. овог закона, донет за време примене овог закона.

Тужени је корисник буџетских средстава па се на њега, осим поменутог закона, примењује и Закон о буџету и Закон о буџетском систему тако да обавезе које преузима морају одговарати апропријацији која му је одобрена за ту намену у одговарајућој буџетској години (члан 54. Закона о буџетском систему).

Под зарадом се сматрају примања из радног односа, између осталог и регрес за коришћење годишњег одмора, а што произлази из одредбе члана 105. Закона о раду, а појам зараде у складу са Законом о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава подразумева зараду утврђену у складу са законом који уређује радне односе. Другачијим тумачењем појма зараде не би био испуњен циљ Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (члан 1), јер би то значило селективну примену закона, имајући у виду и да коефицијент за обрачун плате изабраних, именованих и постављених лица и запослених у складу са Законом о платама у државним органима и јавним службама садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, на које се као и на запослене код туженог примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зараде и других сталних примања код корисника јавних средстава.

С обзиром да су правила из Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, Закона о буџету и Закона о буџетском систему императивне природе која се морају безусловно поштовати, без права да се у њима било шта мења, код буџетског финансирања плата код туженог није могуће применити корективно правило

из члана 8. став 2. Закона о раду, јер је управо законом одређен начин утврђивања основице за плате.

Због тога су, по схватању Врховног касационог суда, одредбе Посебног колективног уговора, донете након ступања на снагу Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава ништаве и као такве не могу да производе правно дејство (ПКУ не може бити супротан закону на основу члана 103. ЗОО у вези члана 240. Закона о раду), због чега су нижестепене пресуде преиначене и тужбени захтев тужиље одбијен, као неоснован.

На основу члана 416. став 1. ЗПП одлучено је као у ставу другом изреке.

Према коначном успеху туженог у спору, туженом применом чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова првостепеног, другостепеног и ревизијског поступка, и то право на накнаду трошкова за састав одговора на тужбу у износу од 6.000,00 динара, за заступање туженог од стране адвоката на два одржана рочишта у износу од по 7.500,00 динара, за таксу на одговор на тужбу у износу од 2.390,00 динара, за састав жалбе у износу од 12.000,00 динара и таксе на жалбу и на одлуку по жалби у износу од по 5.090,00 динара, за састав ревизије у износу од 18.000,00 динара, за таксу на ревизију у износу од 10.180,00 динара и за одлуку о ревизији у износу од 15.269,00 динара, што све укупно износи 89.019,00 динара, све одмерено према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Тарифи из Закона о судским таксама, због чега је применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено као у ставу трећем изреке.

**Председник већа – судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић